

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 6. oktobra 2015*

„Predhodno odločanje — Načeli enakovrednosti in učinkovitosti — Pravnomočnost — Povračilo neupravičeno plačanih zneskov — Vračilo dajatev, ki jih je država članica pobrala v nasprotju s pravom Unije — Pravnomočna sodna odločba, s katero je bilo naloženo plačilo dajatve, ki ni skladna s pravom Unije — Predlog za revizijo take sodne odločbe — Nacionalna zakonodaja, ki omogoča revizijo ob upoštevanju poznejših sodb Sodišča, izdanih v okviru predhodnega odločanja, le za pravnomočne sodne odločbe s področja upravnega prava“

V zadevi C-69/14,

katero predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunalul Sibiu (okrožno sodišče v Sibiuu, Romunija) z odločbo z dne 16. januarja 2014, ki je prispela na Sodišče 10. februarja 2014, v postopku

Dragoș Constantin Târșia

proti

Statul român,

Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a autovehiculelor,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, M. Ilešič (poročevalec), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh in J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, A. Arabadžiev, sodnik, C. Toader, M. Berger, A. Prechal, sodnice, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. januarja 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- D. C. Târșia v svojem imenu,
- za romunsko vlado R. Radu, V. Angelescu in D. Bulancea, agenti,
- za poljsko vlado B. Majczyna, B. Czech in K. Pawłowska, agenti,

* Jezik postopka: romunščina.

— za Evropsko komisijo R. Lyal in G.-D. Bălan, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. aprila 2015

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 110 PDEU, člena 6 PEU ter členov 17, 20, 21 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter splošnih načel prava Unije.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med D. C. Târșio na eni strani ter Statul român (romunska država), ki jo zastopa ministrstvo za finance in gospodarstvo (Ministerul Finanțelor și Economiei), in Serviciul public comunitar regim permise de conducere și înmatriculare a autovehiculelor (skupnostna javna služba za ureditev vozniških dovoljenj in registracije avtomobilov) na drugi strani v zvezi s predlogom za revizijo pravnomočne sodbe nacionalnega sodišča, s katero je bilo D. C. Târșii naloženo plačilo dajatve, za katero je bilo naknadno ugotovljeno, da ni skladna s pravom Unije.

Romunski pravni okvir

- 3 Člen 21 zakona št. 554/2004 o upravnem sporu (Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004) z dne 2. decembra 2004 (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 1154, z dne 7. decembra 2004, v nadaljevanju: zakon o upravnem sporu) v različici, ki je veljala na dan vložitve predloga za revizijo, je določal:

„1. Zoper pravnomočne in dokončne odločbe sodišč v upravnem sporu je mogoče vložiti pravna sredstva, določena v zakoniku o civilnem postopku.

2. Razlog za revizijo so poleg razlogov, določenih z zakonikom o civilnem postopku, pravnomočne in zavezujoče sodbe, ki kršijo načelo primarnosti prava [Unije], ki ga ureja člen 148(2) v povezavi s členom 20(2) romunske ustave, kakor je bila spremenjena. Predlog za revizijo zainteresirana stranka vložijo v 15 dneh od vročitve sodbe, ne glede na določilo iz člena 17(3), in navede podrobno obrazložitev, pri čemer mora biti vročitev izvršena v 15 dneh od izreka sodbe. Predlog za revizijo se obravnava po nujnem postopku in prednostno v najmanj 60 dneh od vložitve”.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 4 D. C. Târșia, romunski državljan, je 3. maja 2007 v Franciji kupil rabljen avtomobil. Da bi lahko ta avtomobil registriral v Romuniji, je 5. junija 2007 moral v skladu s členoma 214a in 214b davčnega zakonika v različici, ki je veljala ob registraciji navedenega avtomobila, plačati posebno dajatev za motorna vozila v višini 6 899,51 romunskega leva (RON) (približno 1 560 EUR).
- 5 D. C. Târșia je menil, da ta dajatev ni v skladu s členom 110 PDEU, zato je pri Judecătoria Sibiu (prvostopenjsko sodišče v Sibiuu) sprožil civilni postopek za povračilo zneska, ki ga je plačal za navedeno dajatev. To sodišče je s sodbo z dne 13. decembra 2007 ugodilo zgoraj navedenemu zahtevku in obsodilo romunsko državo, ker navedena dajatev ni v skladu s členom 110 PDEU.
- 6 Romunska država, ki jo zastopa ministrstvo za finance in gospodarstvo, je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo. Civilni oddelek Tribunalul Sibiu (okrožno sodišče v Sibiuu) je z Odločbo št. 401/2008 vračilo posebne dajatve za motorna vozila, ki jo je plačal D. C. Târșia, omejil na znesek, ki ustreza razliki med to dajatvijo in poznejšo dajatvijo za onesnaževanje, ki je določena z izredno

uredbo vlade št. 50/2008 o uvedbi dajatve za onesnaževanje za motorna vozila (Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule) z dne 21. aprila 2008 (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 327, z dne 25. aprila 2008).

- 7 D. C. Târşia je 29. septembra 2011 pri Tribunalul Sibiu (okrožno sodišče v Sibiuu) zoper zadnjenavedeno odločbo vložil predlog za revizijo. D. C. Târşia je na podlagi člena 21(2) zakona o upravnem sporu predlagal razveljavitev odločbe št. 401/2008 tega sodišča in ponovno odločanje o zadevi, ker naj bi Sodišče v sodbi Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219) razsodilo, da člen 110 PDEU nasprotuje taki dajatvi, kot je dajatev za onesnaženje, ki je določena v navedeni izredni uredbi vlade št. 50/2008. D. C. Târşia zato meni, da je bilo z ugoditvijo pritožbi romunske države kršeno načelo primarnosti prava Unije in da mu mora biti posebna dajatev za motorna vozila, ki jo je plačal, v celoti vrnjena.
- 8 Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja, da postopkovna pravila, ki se uporabljajo v civilnem postopku, ne omogočajo vložitve predloga za revizijo pravnomočne sodne odločbe zaradi kršitve prava Unije, je pa mogoče tak predlog vložiti na podlagi postopkovnih pravil, ki se uporabljajo v upravnem sporu.
- 9 V teh okoliščinah je Tribunalul Sibiu (okrožno sodišče v Sibiuu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je mogoče člene 17, 20, 21 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 6 PEU, člen 110 PDEU ter načelo pravne varnosti, določeno v pravu [Unije] in sodni praksi [Sodišča], razlagati tako, da nasprotujejo zakonski določbi, kot je člen 21(2) [zakona o upravnem sporu], v skladu s katerim je mogoče v primeru kršitve načela primarnosti prava [Unije] predlagati revizijo nacionalnih sodnih odločb izdanih izključno v postopkih upravne narave, ni pa je mogoče predlagati glede nacionalnih sodnih odločb, ki niso izdane v tovrstnih postopkih (civilne, kazenske zadeve), v primeru kršitve istega načela primarnosti prava [Unije] pri takih odločbah?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 10 Romunska vlada meni, da ta predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten. V zvezi s tem ta vlada navaja, prvič, da pravno razmerje med D. C. Târşio in romunsko državo spada na področje davčnega prava. Zato naj bi bilo procesno pravo, ki ga je treba uporabiti za predlog D. C. Târşie, pravo davčnega postopka, ki spada v okvir upravnega spora. Čeprav je bil predlog za revizijo Odločbe št. 401/2008 vložen pri sestavi predložitvenega sodišča, ki je pristojna za civilne zadeve in ki je sprejela to odločbo, bi moralo v teh okoliščinah to sodišče uporabiti procesna pravila upravnega spora, vključno z določbami, ki se nanašajo na razlog za vložitev predloga za revizijo, ki je določen v členu 21(2) zakona o upravnem sporu.
- 11 Drugič, romunska vlada meni, da bi D. C. Târşia lahko vložil izredni predlog za razveljavitev navedene odločbe. To pravno sredstvo bi omogočalo dodelitev obravnavane zadeve sestavi, ki je pristojna za upravni spor in ki bi lahko uporabila člen 21(2) zakona o upravnem sporu. Ker romunski pravni red zagotavlja učinkovito pravno sredstvo za zagotovitev skladnosti položaja D. C. Târşie s pravom Unije, naj odgovor na vprašanje ne bi bil koristen za razrešitev spora, ki ga obravnava predložitveno sodišče.

- 12 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča velja domneva upoštevnosti vprašanj v zvezi z razlago prava Unije, ki jih zastavi nacionalno sodišče na podlagi pravnega in dejanskega stanja, ki ga opredeli po lastni odgovornosti in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša (sodbi *Fish Legal in Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, točka 30, in *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, točka 29).
- 13 Natančneje, v okviru sistema sodnega sodelovanja, vzpostavljenega s členom 267 PDEU, ni naloga Sodišča, da preveri ali izpodbija pravilnost razlage nacionalnega prava, ki jo poda nacionalno sodišče, ker je za to razlago pristojno izključno zadnjenavedeno sodišče. Poleg tega mora Sodišče, potem ko mu je nacionalno sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, upoštevati razlago nacionalnega prava, ki mu jo je predstavilo navedeno sodišče (glej v tem smislu sodbe *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, točka 35; *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, točka 22, in *Logstor ROR Polska*, C-212/10, EU:C:2011:404, točka 30).
- 14 Poleg tega lahko Sodišče zavrže predlog nacionalnega sodišča samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodbi *Nicula*, C-331/13, EU:C:2014:2285, točka 23, in *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, točka 29).
- 15 V obravnavani zadevi bi sprejetje trditve romunske vlade, da mora predložitveno sodišče uporabiti postopkovna pravila upravnega spora, čeprav je bil pri njem vložen predlog za revizijo sodne odločbe, ki je bila izdana na podlagi civilne tožbe, pomenilo razlago nacionalnega prava, za katero pa je izključno pristojno predložitveno sodišče.
- 16 Po mnenju navedenega sodišča namreč člena 21(2) zakona o upravnem sporu, ki določa možnost revizije pravnomočnih sodnih odločb, ki so bile izdane v okviru upravnega spora, ni mogoče uporabiti v postopku v glavni stvari, ki je civilne narave.
- 17 Poleg tega je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da spada opredelitev pravnega razmerja med davčno upravo države članice in davčnim zavezancem ob plačilu nacionalne dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije, za namen določitve načina vračila te dajatve, v okvir nacionalnega prava (glej v tem smislu sodbo *IN. CO. GE.'90* in drugi, od C-10/97 do C-22/97, EU:C:1998:498, točka 26).
- 18 Zato je treba prvi ugovor nedopustnosti romunske vlade zavriniti.
- 19 Glede ugovora nedopustnosti, ki se nanaša na obstoj učinkovitega pravnega sredstva v nacionalnem pravu, ki bi D. C. Târşii vsekakor omogočilo ugoditev njegovemu zahtevku, zadostuje spomniti, da je le nacionalno sodišče, ki se v postopku v glavni stvari sprašuje, ali lahko opravi revizijo pravnomočne sodne odločbe, ki je bila izdana na podlagi civilne tožbe, pristojno za presojo – glede na posebnosti zadeve – tako nujnosti sprejetja predhodne odločbe za izdajo sodbe kot upoštevnosti vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Sodišče je namreč, če se postavljena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma zavezano odločati (glej v tem smislu sodbi *Transportes Urbanos y Servicios Generales*, C-118/08, EU:C:2010:39, točka 25, in *Nicula*, C-331/13, EU:C:2014:2285, točka 21).
- 20 Ker spis, ki je bil predložen Sodišču, ne vsebuje ničesar, kar bi vodilo do sklepa, da zaprošena razlaga prava Unije predložitvenemu sodišču ne koristi, drugega ugovora nedopustnosti romunske vlade ni mogoče sprejeti.
- 21 V skladu s sodno prakso, navedeno v točki 14 te sodbe, mora biti zaprošena razlaga prava Unije vendarle v zvezi s predmetom spora o glavni stvari. Predložitveno sodišče pa Sodišče sprašuje o razlagi prava Unije glede na nacionalni predpis, ki ne omogoča revizije pravnomočnih sodnih odločb, izdanih v civilnih in kazenskih zadevah, ki niso v skladu s pravom Unije. Ker je iz spisa nedvoumno razvidno,

da zadeva iz postopka v glavni stvari ne spada na področje kazenskega prava, je treba ugotoviti, da je – kot navajata romunska in poljska vlada – očitno, da odgovor Sodišča glede tega ne bi bil v zvezi s predmetom zadeve iz postopka v glavni stvari.

- 22 Glede na vse zgoraj navedene ugotovitve je treba ugotoviti, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten, razen v delu, v katerem se nanaša na nemožnost revizije pravnomočnih odločb, ki jih sprejme sodišče v kazenskih zadevah in ki niso v skladu s pravom Unije.

Vsebinska presoja

- 23 Najprej je treba spomniti, da je iz spisa razvidno, da je bilo D. C. Târșii s sodno odločbo, izdano na podlagi civilne tožbe, naloženo plačilo dajatve za onesnaženje motornih vozil, za katero je Sodišče v sodbi Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219), ki je bila izdana po tem, ko je navedena sodna odločba postala pravnomočna, v bistvu ugotovilo, da ni v skladu s členom 110 PDEU.
- 24 Iz ustaljene sodne prakse pa je razvidno, da je pravica do povračila dajatev, ki jih je država članica pobrala v nasprotju s pravili prava Unije, posledica in dopolnilo pravic, ki jih zadevnim subjektom zagotavljajo predpisi prava Unije, kot jih je razložilo Sodišče, s katerimi so take dajatve prepovedane. Države članice so torej načeloma dolžne vrniti dajatve, ki so jih pobrale v nasprotju s pravom Unije (sodbe Littlewoods Retail in drugi, C-591/10, EU:C:2012:478, točka 24; Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, točka 20, in Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, točka 27).
- 25 Poleg tega imajo upravičeni subjekti, če je država članica pobrala dajatve v nasprotju s pravili prava Unije, pravico do vračila ne le neupravičeno pobrane dajatve, ampak tudi zneskov, ki so bili tej državi plačani ali jih je zadržala in so neposredno povezani s to dajatvijo. Iz navedenega je razvidno, da načelo obveznosti držav članic, da dajatve, pobrane v nasprotju s pravom Unije, vrnejo skupaj z obrestmi, izhaja iz tega prava (glej v tem smislu sodbi Littlewoods Retail in drugi, C-591/10, EU:C:2012:478, točki 25 in 26, in Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, točki 21 in 22).
- 26 Ob neobstoju ureditve Unije v zvezi s povračilom neupravičeno pobranih nacionalnih davkov mora vsaka država članica v skladu z načelom procesne avtonomije določiti pristojna sodišča in postopkovna pravila za pravna sredstva, ki zagotavljajo varstvo pravic, ki jih posameznikom daje pravo Unije (glej v tem smislu sodbe Rewe-Zentralfinanz in Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, točka 5; Aprile, C-228/96, EU:C:1998:544, točka 18, in Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation, C-362/12, EU:C:2013:834, točka 31).
- 27 Postopkovna pravila za pravna sredstva, s katerimi se zagotavlja varstvo pravic, ki jih imajo davkoplačevalci na podlagi prava Unije, pa ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki veljajo za podobna nacionalna pravna sredstva (načelo enakovrednosti), in ne smejo biti urejena tako, da je dejansko onemogočeno oziroma čezmerno oteženo uveljavljanje pravic, ki jih daje pravni red Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu zlasti sodbe Rewe-Zentralfinanz in Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, točka 5; Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, EU:C:2010:39, točka 31, in Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation, C-362/12, EU:C:2013:834, točka 32).
- 28 Ker je vračilo dajatve, za katero je bilo ugotovljeno, da ni v skladu s pravom Unije, v obravnavanem primeru onemogočeno zaradi pravnomočne sodne odločbe, s katero je naloženo plačilo te dajatve, je treba spomniti na pomen, ki ga ima tako v pravu Unije kot tudi v nacionalnih pravnih redih načelo pravnomočnosti. Za zagotovitev stabilnosti prava in pravnih razmerij ter učinkovitega izvajanja sodne oblasti je namreč pomembno, da sodnih odločb, ki so postale pravnomočne po tem, ko so bila izčrpana vsa razpoložljiva pravna sredstva, ali po tem, ko so se iztekli roki zanje, ni več mogoče izpodbijati (sodba Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, točka 58 in navedena sodna praksa).

- 29 Zato pravo Unije nacionalnega sodišča ne obvezuje, da ne uporabi nacionalnih postopkovnih pravil, v skladu s katerimi postane sodna odločba pravnomočna, čeprav bi bilo tako mogoče odpraviti nacionalni položaj, ki s tem pravom ni združljiv (sodba *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 30 Ob upoštevanju navedenega mora – če nacionalna postopkovna pravila, ki se uporabijo, vsebujejo možnost, da nacionalno sodišče pod določenimi pogoji spremeni pravnomočno odločbo, da bi položaj postal združljiv z nacionalnim pravom – ta možnost v skladu z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti prevladati, če so izpolnjeni ti pogoji, da bi bil zadevni položaj usklajen s pravom Unije (glej v tem smislu sodbo *Impresa Pizzarotti*, C-213/13, EU:C:2014:2067, točka 62).
- 31 Glede na zgoraj navedene uvodne ugotovitve je treba šteti, da predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba pravo Unije, zlasti načeli enakovrednosti in učinkovitosti, razlagati tako, da nasprotuje položaju, v katerem nacionalno sodišče nima možnosti opraviti revizije pravnomošne sodne odločbe, izdane na podlagi civilne tožbe, če se izkaže, da ta odločba ni v skladu z razlago prava Unije, ki jo je podalo Sodišče po tem, ko je navedena odločba postala pravnomočna, medtem ko ta možnost obstaja glede pravnomošnih sodnih odločb, izdanih v postopkih upravne narave, ki niso v skladu s pravom Unije.

Načelo enakovrednosti

- 32 Iz sodne prakse, navedene v točki 27 te sodbe, je razvidno, da načelo enakovrednosti državi članici prepoveduje določitev takih postopkovnih pravil, ki bi bila za zahtevke za vračilo dajatev, ki temeljijo na kršitvi prava Unije, manj ugodna od postopkovnih pravil za podobne zahtevke, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava (glej tudi sodbo *Weber's Wine World in drugi*, C-147/01, EU:C:2003:533, točka 104).
- 33 Predložitveno sodišče pa z vprašanjem Sodišče poziva, naj za uveljavitev tega načela primerja na eni strani pravna sredstva na področju upravnega spora, ki temeljijo na kršitvi prava Unije, in pravna sredstva na področju civilnega prava, ki temeljijo na kršitvi prava Unije.
- 34 V zvezi s tem, kot je navedel generalni pravobranilec v točki 49 sklepnih predlogov, se na podlagi tega načela zahteva enako obravnavanje zahtevkov, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava, in zahtevkov, ki temeljijo na kršitvi prava Unije, ne zahteva pa se enakovrednost med nacionalnimi postopkovnimi pravili, ki urejajo različne vrste sporov, kot sta v postopku v glavni stvari civilnopравни spor in upravni spor. Poleg tega načelo enakovrednosti ni upoštevno v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki se nanaša na dve vrsti tožb, ki se obe opirata na kršitev prava Unije (sodba *ÖBB Personenverkehr*, C-417/13, EU:C:2015:38, točka 74).
- 35 Iz navedenega je razvidno, da načelo enakovrednosti ne nasprotuje položaju, v katerem nacionalno sodišče nima možnosti opraviti revizije pravnomošne sodne odločbe, izdane na podlagi civilne tožbe, če se izkaže, da ta odločba ni v skladu z razlago prava Unije, ki jo je podalo Sodišče po tem, ko je navedena odločba postala pravnomočna, čeprav ta možnost obstaja glede pravnomošnih sodnih odločb, izdanih v postopkih upravne narave, ki niso v skladu s pravom Unije.

Načelo učinkovitosti

- 36 V zvezi z načelom učinkovitosti je treba spomniti, da je treba vsak primer, v katerem se zastavi vprašanje, ali neka nacionalna postopkovna določba v praksi onemogoča ali preveč otežuje uresničevanje pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi pravnega reda Unije, preizkusiti ob upoštevanju položaja zadevnih pravil v celotnem postopku ter poteka tega postopka in posebnosti teh pravil pred različnimi nacionalnimi organi (glej v tem smislu sodbo *Asturcom Telecomunicaciones*, C-40/08, EU:C:2009:615, točka 39 in navedena sodna praksa).

- 37 V zvezi s tem je treba po potrebi upoštevati načela zadevnega nacionalnega pravnega sistema, kot so načelo varstva pravice do obrambe, načelo pravne varnosti in načelo učinkovitega poteka postopka (glej zlasti sodbi Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, točka 27, in Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 38 Kot je navedeno v točki 28 te sodbe, pa je Sodišče že večkrat spomnilo na pomen, ki ga ima načelo pravnomočnosti (glej v tem smislu tudi sodbo Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, točka 38). Tako je bilo razsojeno, da pravo Unije ne zahteva, da mora sodni organ za to, da bi upošteval razlago upoštevne določbe tega prava, ki jo je Sodišče podalo po tem, ko je bila izdana pravnomočna odločba tega organa, to odločbo načeloma spremeniti (sodba Impresa Pizzarotti, C-213/13, EU:C:2014:2067, točka 60).
- 39 V obravnavanem primeru nobena posebna okoliščina iz postopka v glavni stvari, ki bi izhajala iz spisa, predloženega Sodišču, ne utemeljuje drugačnega pristopa od tistega, ki ga je Sodišče uporabilo v sodni praksi, na katero je bilo opozorjeno v točkah 28 in 29 te sodbe, v skladu s katerim pravo Unije nacionalnega sodišča ne obvezuje, da ne uporabi nacionalnih postopkovnih pravil, v skladu s katerimi postane sodna odločba pravnomočna, čeprav bi bilo mogoče tako odpraviti nacionalni položaj, ki ni združljiv s tem pravom.
- 40 Ker je pravnomočno sodno odločbo, s katero je bilo D. C. Târşii naloženo plačilo dajatve, za katero je bilo v bistvu naknadno ugotovljeno, da ni v skladu s pravom Unije, izdalo nacionalno sodišče, ki je odločalo na zadnji stopnji, je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso med drugim zaradi okoliščine, da tega, da so bile s tako odločbo kršene pravice, podeljene na podlagi prava Unije, običajno ni več mogoče izpodbijati, posamezniki ne smejo biti prikrajšani za možnost uveljavljanja odgovornosti države za to, da bi tako dosegli pravno varstvo svojih pravic (glej v tem smislu sodbi Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, točka 34, in Traghetti del Mediterraneo, C-173/03, EU:C:2006:391, točka 31).
- 41 Iz vseh zgoraj navedenih ugotovitev je razvidno, da je treba na vprašanje odgovoriti, da je treba pravo Unije, zlasti načeli enakovrednosti in učinkovitosti, razlagati tako, da ne nasprotuje položaju, kot je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem nacionalno sodišče nima možnosti opraviti revizije pravnomošne sodne odločbe, izdane na podlagi civilne tožbe, če se izkaže, da ta odločba ni v skladu z razlago prava Unije, ki jo je podalo Sodišče po tem, ko je navedena odločba postala pravnomočna, čeprav ta možnost obstaja glede pravnomošnih sodnih odločb, izdanih v postopkih upravne narave, ki niso v skladu s pravom Unije.

Stroški

- 42 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Pravo Unije, zlasti načeli enakovrednosti in učinkovitosti, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje položaju, kot je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem nacionalno sodišče nima možnosti opraviti revizije pravnomošne sodne odločbe, izdane na podlagi civilne tožbe, če se izkaže, da ta odločba ni v skladu z razlago prava Unije, ki jo je podalo Sodišče Evropske unije po tem, ko je navedena odločba postala pravnomošna, čeprav ta možnost obstaja glede pravnomošnih sodnih odločb, izdanih v postopkih upravne narave, ki niso v skladu s pravom Unije.

Podpisi